

संक्षिप्तीकरण (Abbreviations)

RTIMS (Right to Information Management System)

NIC (National Information Commission)

PDR (Pro-active Disclosure Report)

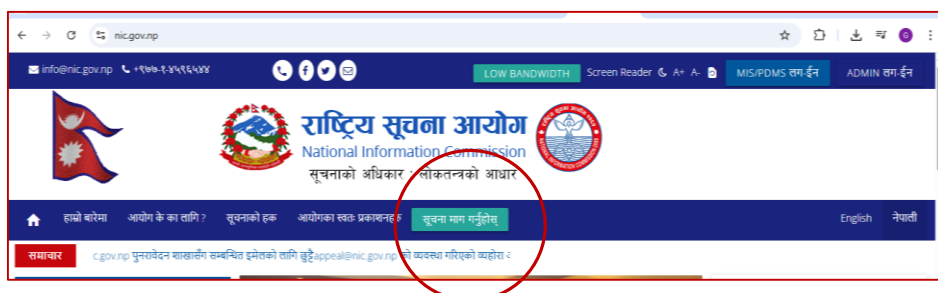
सूचना मागकर्ताको लागि प्रयोगकर्ता पुस्तिका (User Manual)

राष्ट्रिय सूचना आयोग नेपालले तयार पारेको वेबमा आधारित सूचनाको हक व्यवस्थापन प्रणाली RTIMS(Right to Information Management System) प्रयोग गर्ने प्रयोगकर्ता पुस्तिका (User Manual) मा यहाँलाई स्वागत छ ।

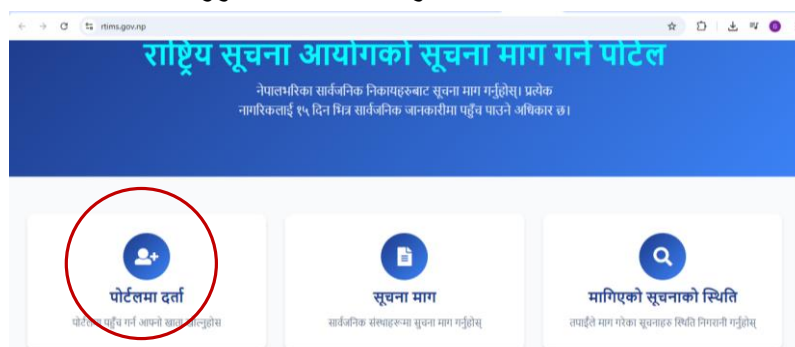
सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम प्रत्येक सार्वजनिक निकायले नेपाली नागरिकलाई सूचना उपलब्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । यो पोर्टल प्रयोगकर्ताले यस प्रणालीमा दर्ता भएका सार्वजनिक निकायहरूका सूचना अधिकारी समक्ष सूचना तथा जानकारी मागको अनलाईनमार्फत निवेदन दिन, सूचना अधिकारीले सूचना दिन इन्कार गरेमा, गलत वा आंशिक सूचना दिएमा कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी दिन र सार्वजनिक निकायबाट माग गरेको सूचना प्राप्त नभएको खण्डमा राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन दिन यो पोर्टल प्रयोग गर्न सक्ने छन् । यो प्रयोगकर्ता पुस्तिकाले तपाइलाई सूचना मागको निवेदन, उजुरी र पुनरावेदन दर्ता गर्न, अघिल्लो मागहरू हेर्न, आयोगमा पुनरावेदन गर्न सघाउ पुऱ्याउने छ । यो प्रणाली प्रयोग गर्न देहाय अनुसार प्रकृया अबलम्बन गर्न अनुरोध छ । (सूचना मागकर्ताले यो पोर्टल प्रयोग गर्न अनिवार्यरूपमा खाता दर्ता गर्नु पर्नेछ)

क. सूचना मागकर्ताले आफ्नो खाता दर्ता (REGISTER) कसरी गर्ने ?

१. राष्ट्रिय सूचना आयोगको वेबसाइट www.nic.gov.np को होम पेजमा रातो घेराभित्र रहेको “सूचना माग गर्नुहोस्” बटन क्लिक गर्नुहोस् । वा ब्राउजरको Address Bar मा <https://rtims.gov.np/> टाइप गरी Enter वा Ok क्लिक गर्नुहोस् ।

२. रातो घेराभित्र रहेको पोर्टलमा दर्ता हुनु होसमा click गर्नुहोस्

३. भाषा छनोट गर्नुहोस् ।
४. व्यक्तिगत विवरण भर्नुहोस् । (* चिन्ह दिइका विवरण अनिवार्य हुन्) ।

खाता खोल्नुहोस् (रजिस्टर हुनुहोस्)
सूचना माग फोर्मबाट खाता खोल्नुहोस्

Personal Information

नाम * पद *

प्रेरक * लिंग *

संलग्न गर्नुहोस् * प्रमाणित फोटो

पसलिका प्रकार * पसलिका नम्बर *

पसलिका फोटो कोडी अपलोड गर्नुहोस् *

Contact Information

इमेल *

फोन नम्बर *

जिल्ला * राज्य *

जिल्लाको कोडी * वार्ड *

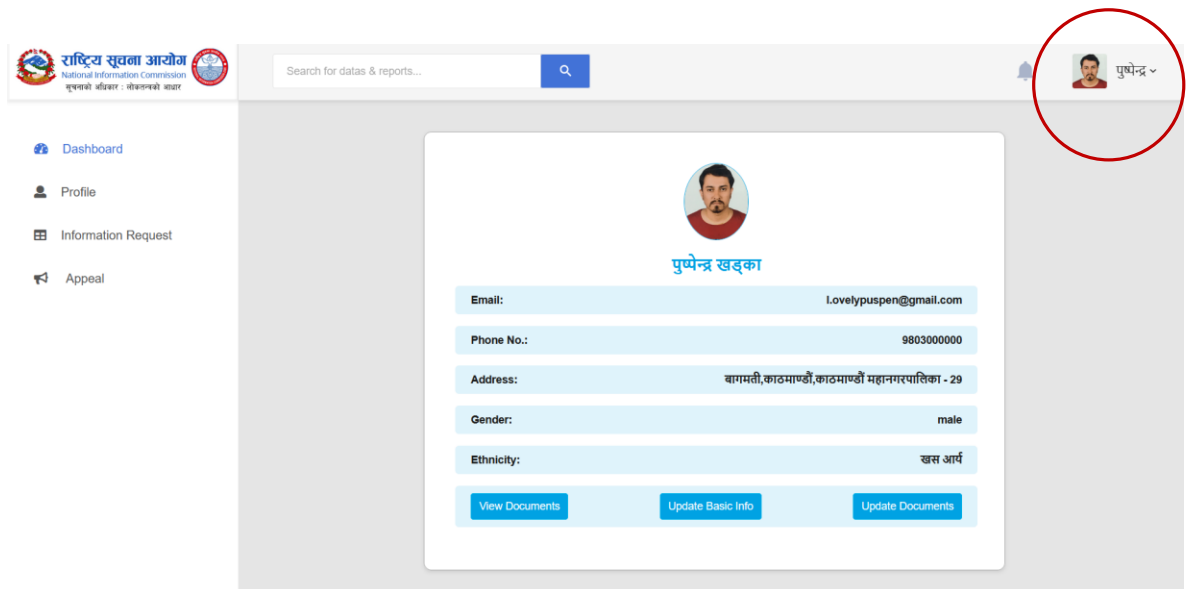
Account Security

पासवर्ड *

५. आफ्नो फोटो २०० KB सम्मको, हुनु पर्नेछ ।
६. नेपाली नागरिकको परिचय खुल्ने परिचयपत्र (नागरिकता, राष्ट्रिय परिचयपत्र, मतदाता परिचय पत्र, राहदानी मध्ये कुनै एक अनिवार्य) ।
७. आफ्नो इमेल, फोन नं. वा मोबाइल नं. र नयाँ पासवर्ड राख्नुहोस्
८. सम्पूर्ण विवरण भरि सकेपछि Register मा क्लिक गर्नुहोस्, (तपाईं RTIMS मा दर्ता हुनु भएपछि तपाईंले भरेको इमेलमा दर्ता भएको जानकारी आउने छ)
९. अब तपाईंको खाता तयार भयो, सूचना माग गर्न, यो खाता प्रयोग गर्न सक्नु हुनेछ ।

ख. सूचना अधिकारी समक्ष कसरी सूचना माग गर्ने ?

१. <https://rtims.gov.np/> मा जानुहोस्
२. सूचना मागमा click गर्नुहोस्
३. Register (Signup) गर्दा राखेको इमेल र पासवर्ड राखेर र sign-in बटनमा थिच्नुहोस्
४. साइडबारमा रातो घेराभित्रको Profile मा क्लिक गर्नुहोस्

५. Update Documents मा गएर आफ्नो दस्तखत अपलोड गर्नुहोस्
६. आफ्नो सम्पूर्ण विवरण ठिक भएको एकिन गर्नुहोस् (विवरण गलत भएमा सूचना प्राप्त गर्न सक्नु हुने छैन)
७. अब साइडबारको सूचना माग गर्नुहोस् (Request for Information) मा क्लिक गर्नुहोस्
८. Select Category मा कार्यालय छनोट गर्नुहोस् र Find office मा क्लिक गर्नुहोस्
९. Message बक्समा आफूले माग गर्न चाहेको सूचना के के हुन् बुँदागतरूपमा लेख्नुहोस्
१०. सूचना मागको प्रयोजन खुलाउनुहोस्
११. सूचना अधिकारी समक्ष सूचना माग गर्दा अन्य कुनै कागजात बुझाउन चाहनु हुन्छ भने त्यो अपलोड गर्नुहोस्
१२. अब अन्तिममा रहेको Request Information मा क्लिक गर्नुहोस्
१३. अब सूचना सफलता पूर्वक माग भएको खण्डमा Information Request सेक्सनमा कार्यालयको नाम सहित विवरण हेर्न सकिनेछ

OFFICE	MESSAGE	ATTACHED DOCUMENT (IF ANY)	ACTION
काठमाण्डौ महानगरपालिकाको कार्यालय	१. गत आर्थिक वर्षको खेलकुद बजेट	No file	

१४. तपाईंको इमेलमा निवेदन पेश भएको जानकारी प्राप्त हुनेछ
१५. View box मा भएको Click बटन थिची यस निवेदक उपर के के हुँदैछ हेर्न र प्रिन्ट गर्न सकिनेछ

OFFICE	MESSAGE	ATTACHED DOCUMENT (IF ANY)	ACTION
काठमाण्डौ महानगरपालिकाको कार्यालय	१. गत आर्थिक वर्षको खेलकुद बजेट	No file	

कार्यालयको नाम

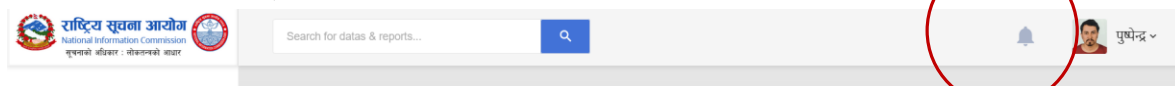
मागको विवरण

निवेदनको अवस्था हेर्न र थप विवरण दिन

सम्पादन गर्नुहोस्

१६. हरेक निवेदनमा नयाँ निवेदन नम्बर सृजना हुनेछ । उक्त नम्बर अनुसार तपाइले आफ्नो निवेदनको स्थिति हेर्न सक्नुहुनेछ

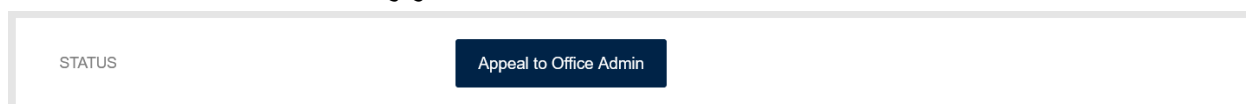
१७. तपाईंको निवेदनका सम्पूर्ण प्रकृयाहरू रातो घेराभित्रको Notification बक्समा प्राप्त हुनेछ ।

ग. कार्यालयको सूचना अधिकारीले सूचना प्रदान नगरे, आंशिक सूचना दिए वा गलत सूचना दिएको खण्डमा कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी कसरी दिने ?

सम्बन्धित सूचना अधिकारीलाई रित पुर्‍याई निवेदन दिएको १५ दिन सम्म कुनै जबाफ नआए वा प्राप्त गरेको सूचना चित्त नबुझे सम्बन्धित कार्यालयको प्रमुख समक्ष उजुरी दिने सकिन्छ

१. <https://rtims.gov.np/> मा जानुहोस्
२. [लग:इन / साइन:इन](https://rtims.gov.np/sign-in) गर्नुसमा क्लिक गर्नुहोस् (<https://rtims.gov.np/sign-in>)
३. इमेल र पासवर्ड राखेर र sign-in बटनमा थिच्नुहोस्
४. अब Information Request मा क्लिक गर्नुहोस्
५. तपाइले पहिला पनि अन्य सूचना माग गर्नु भएको छ भने पुराना सूचना मागका निवेदनहरू यहाँ देखिने छन्
६. सम्बन्धित कार्यालयको सिधा रहेको View बटन क्लिक गर्नुहोस्
७. यदि तपाइले माथि उल्लेख भए अनुरूप कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी गर्न मिल्ने भएमा status सेक्सनमा Complain to Office Admin भन्ने बटन देख्नु हुनेछ

८. अब एक बक्स खुल्नेछ
९. त्यहाँ तपाइले किन उजुरी गर्न चाहनु भएको उक्त कारण छान्नुहोस्

A screenshot of a web form for filing an appeal. At the top, it shows 'Case Number' as 441-1676532764-3. Below is a table with columns: OFFICE, MESSAGE, STATUS, and INFORMATION REQ. A modal dialog box titled 'Do you want to appeal??' is open over the MESSAGE column. The message says: 'Information Officer didn't respond you.so, Do you want to make appeal to office admin instead. Please Choose the following reasons for appeal :'. Below this is a dropdown menu with 'Information not provided' selected. Other options in the dropdown are 'Partial Information Provided', 'Wrong Information', and 'Not Satisfied'. At the bottom of the form, there is a text input field with the placeholder 'तपाइले माग गर्नु भएको विवरण हाललाई उपलब्ध गराउन न'.

१०. उचित कारण छानेर Yes बटन क्लिक गर्नुहोस्
११. अब निवेदनको खाका खुल्नेछ
१२. यदि तपाइले केहि सच्याउन चाहनुहुन्छ भने त्यहाँ लेखेको ठाउँमा क्लिक गरि लेख्न सक्नुहुनेछ

१३. Make Complain to Office Admin क्लिक गरेर कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी दिन सकिन्छ
१४. अब तपाइको निवेदनको status परिवर्तन हुनेछ
१५. सात दिन सम्म प्रतीक्षा गर्नु होला ।

घ. राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन कसरी गर्ने?

सम्बन्धित कार्यालय प्रमुख समक्ष उजुरी दिएको सात दिन भित्रमा कुनै प्रतिक्रिया नआए वा कार्यालय प्रमुखले उपलब्ध गरेको सूचनामा समेत चित्त नबुझे पतिस दिन भित्रमा राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन गर्न सकिनेछ

१. <https://rtims.gov.np/> मा जानुहोस्
२. लग:इन / साइन:इन गर्नुस मा क्लिक गर्नुहोस् (<https://rtims.gov.np/sign-in>)
३. इमेल र पासवर्ड राखेर र sign-in बटनमा थिच्नुहोस्
४. अब राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष अनलाइन पोर्टल प्रयोग गरि पुनरावेदन गर्न चाहनु हुन्छ भने साइडबारको सूचना मागमा क्लिक गर्नुहोस्
५. तपाइले माग गरेका सूचनाहरू यहाँ देखिने छन्
६. सम्बन्धित कार्यालयको View box मा क्लिक गर्नुहोस्
७. यदि तपाइले माथि उल्लेख भए अनुरूप राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन गर्न मिल्ने भएमा status सेक्सनमा Appeal to NIC भन्ने बटन देख्नु हुनेछ

STATUS

Appeal to NIC

Working progress ongoing incharge of Office admin

८. अब एक बक्स खुल्नेछ
९. त्यहाँ तपाइले किन उजुरी गर्न चाहनु भएको उक्त कारण/प्रयोजन खुलाउनुहोस्
१०. उचित कारण छानेर Yes बटन क्लिक गर्नुहोस्
११. अब APPEAL TO NIC मा क्लिक गर्नुस
१२. अब पुनरावेदनको खाका खुल्नेछ

श्री राष्ट्रिय सूचना आयोगमा पेस गरेको पुनरावेदन पत्र

संकेत: विरला कुमारायक मा. पा. बडा नं १ बस्ने वर्ष ३१ को पुमेज खड्का ..... १ पुनरावेदक
विराट

काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका प्रमुख १
काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका सूचना अधिकारी ..... १ विरही

विषय: सूचना उपलब्ध गराउने आदेश गरि बाहेक ।

म विवेक: संकेत: विरला कुमारायक मा. पा. बडा नं १ बस्ने वर्ष ३१ को पुमेज खड्काको विरही काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका सूचना माग गरि विवेक पेस गरेको उक्त कार्यालयका कार्यलय प्रमुख श्री ..... ले मिति ..... मा म/इमेललाई उक्त माग पोस्ने ..... विवरणको सूचना दिन नसकेको र नो निर्णय गरेकोमा सो निर्णय देहाको आधार र कारणबाट म/इमेललाई किन नबुझेको तथा कायम विवरण देाको हुँदा ऐनको म्याद पैतिस दिनभित्र यो पुनरावेदन गर्दैछु/गर्दछौ ।

१. देहायबमोजिमको सूचना उपलब्ध गरिसिनुदा आदेश गरि पाउने ब्यहोरा उल्लेख गर्ने

क) .....
ख) .....
ग) किन नबुझेको कारण र आधार .....
घ) .....
ङ) संलग्न कागजात .....
च) विरही काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका प्रमुखले माग गरेको सूचना उपलब्ध गराउन नसकेको भनि गरेको निर्णयको प्रतिलिपि ।

माथि लेखिएको ब्यहोरा ठिक सही हो, बुझाउने कानुनबमोजिम सहूलत बुझाउला ।

पुनरावेदक
नाम:-
उमेर:-
फोन नं:-
इमेल:-

प्रति सम्मोत् २०..... साल..... महिना..... गते रोब..... शुभम्.....

१३. यदि तपाइले केही सच्याउन चाहनुहुन्छ भने त्यहाँ लेखेको ठाउँमा क्लिक गरि लेख्न सक्नुहुनेछ

१४. Make Appeal to NIC क्लिक गरि राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नुहुनेछ

१५. तपाइले गर्नु भएका Appeal हरु दाहिने साइडबारमा भएको Appeal भित्र My Appeals मा गएर हेर्न सकिनेछ ।

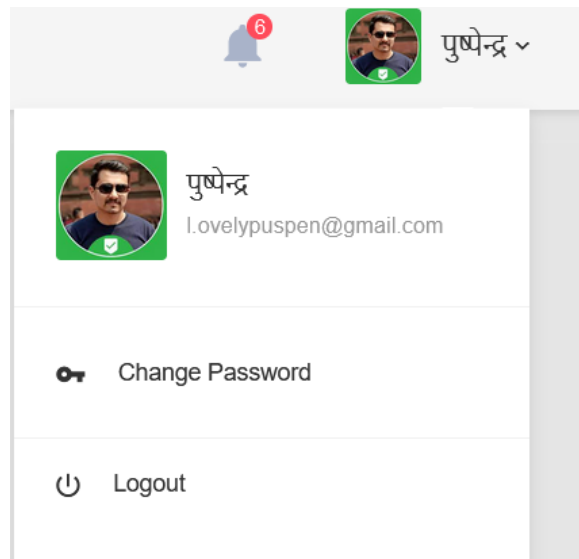
ड. सूचना मागको स्थिति कसरी हेर्ने?

आफूले माग गरेको सूचना प्राप्त भयो कि भएन? स्थिति के छ भनेर हेर्न दुई तरिका छन्

१. सूचना माग गर्दा आएको निवेदन नम्बर राखेर हेर्ने (<https://rtims.gov.np/>)
२. Login गरि (<https://rtims.gov.np/sign-in>)
३. दाहिने साइडबारमा भएको Information Request मा जानुहोस्
४. सम्बन्धित सूचना मागमा रहेको View Box बटनमा क्लिक गरि हेर्न सकिन्छ

च. LOGIN पासवर्ड कसरी परिवर्तन गर्ने?

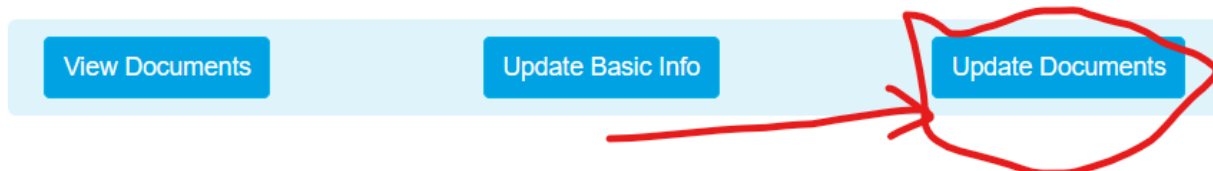
१. यदि हाल भएको पासवर्ड थाहा छ भने login गरि आफ्नो Dashboard मा दाहिने तिर माथि भएको Change Password बाट परिवर्तन गर्न सकिन्छ

२. हालको पासवर्ड राख्ने, नयाँ पासवर्ड राखी परिवर्तन गर्ने
३. यदि पासवर्ड बिर्सिएको खण्डमा login गर्ने बेलामा रहेको Forget password मा क्लिक गरि, आफ्नो register गर्दाको ईमेल राख्ने, ईमेल मा आएको लिंक क्लिक गरि नयाँ पासवर्ड राख्ने

छ. आफूले REGISTER गर्दा प्रयोग गरेको परिचय पत्र गलत भयो वा अब नयाँ परिचय पत्र राख्नु परे कसरी परिवर्तन गर्ने?

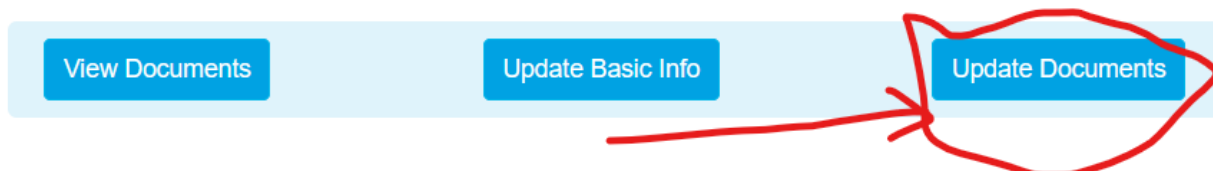
१. Login गरि Dashboard मा जाने
२. दाहिने साइडबारमा भएको प्रोफाइल क्लिक गर्ने
३. Update Document बटन मा क्लिक गर्ने

४. आफूले परिवर्तन गर्न चाहेको परिचय पत्र को विवरण राख्ने , र परिचय पत्र को फोटो छानी परिवर्तन गर्ने

ज. आफ्नो दस्तखत कसरी परिवर्तन गर्ने?

१. Login गरि Dashboard मा जाने
२. दाहिने साइडबारमा भएको प्रोफाइल क्लिक गर्ने
३. Update Document बटन मा क्लिक गर्ने

४. आफ्नो दस्तखतको फोटो Update Signature मुनि बाट छान्ने र Update बटन थिची परिवर्तन गर्ने वा नया दस्तखत राख्नुहोस् ।

झ. आफुले पहिला कार्यालयमा नै गएर सूचना माग गरेको अब राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष RTIMS प्रोटल प्रयोग गरि पुनरावेदन गर्ने मिल्छ कि मिल्दैन? मिल्छ भने कसरी गर्ने हो ?

आफूले पहिला कार्यालय मै गएर सूचना माग पनि गरि सकेको, वा इमेल मार्फत वा हुलाक मार्फत सूचना माग गरेको खण्डमा पनि राष्ट्रिय सूचना आयोग को RTIMS प्रोटल मार्फत पुनरावेदन गर्न मिल्छ ।

१. <https://rtims.gov.np/> मा जानुहोस्
२. लग:इन / साइन:इन गर्नुस मा क्लिक गर्नुहोस् (<https://rtims.gov.np/sign-in>)
३. इमेल र पासवर्ड राखेर र signin बटनमा थिच्नुहोस्
४. दाहिने साइडबारमा भएको Appeal मा क्लिक गर्नुहोस्
५. अब Proceed to Offline क्लिक गर्नुहोस्
६. सम्बन्धित कार्यालयको ठेगाना छानी Find Office गरेर कार्यालय छान्नुहोस्
७. पुनरावेदन गर्नु पर्ने कारण छान्नुहोस्
८. माग गरेको सूचना के के हुन् बुदागत रूपमा मेसेज बक्समा लेख्नुहोस्

९. सूचना अधिकारी समक्ष सूचना माग गरेको मिति र निज लाइ दिएको निवेदन अपलोड गर्नुहोस्
१०. कार्यालय प्रमुखलाई दिएको निवेदन मिति सहित अपलोड गर्नुहोस्
११. अब APPEAL TO NIC मा क्लिक गर्नुहोस्
१२. अब पुनरावेदनको खाका खुल्नेछ
१३. यदि तपाइले केही सच्याउन चाहनुहुन्छ भने त्यहाँ लेखेको ठाउँमा क्लिक गरि लेख्न सक्नुहुनेछ

श्री राष्ट्रिय सूचना आयोगमा चेश गरेको पुनरावेदन पत्र

पंचथर जिल्ला कुमायक गा. पा. वडा नं १ बस्ने वर्ष ३१ को पुर्नजन्म खट्टाका ..... १ पुनरावेदक

विराट

काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका प्रमुख १

काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका सूचना अधिकारी ..... १ विरही

विषय: सूचना उपलब्ध गराउने आदेश गरि चाई ।

म निवेदक पंचथर जिल्ला कुमायक गा. पा. वडा नं १ बस्ने वर्ष ३१ को पुर्नजन्म खट्टाको विरही काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयमा सूचना माग गरी निवेदन पत्र लेखेको उक्त कार्यालयमा कार्यालय प्रमुख श्री ..... से मिति ..... मा म हुनालाई उक्त माग गरेको ..... विषयको सूचना दिन नसकेको भनी निर्णय गरेकोमा सो निर्णयमा देखाएको आधार र कारणबाट म हुनालाई विर नहुनेको तथा अप्ठ्यारो विरलित रहेको हुँदा देखाको आधार पत्रमा देखाएको पुनरावेदन गर्दैछु ।

१. देखाको विषयको सूचना उपलब्ध गरिदिनु आदेश गरी पाउने बखतमा उपलब्ध गर्ने

क) ..... ।

ख) .....

२. विर नहुनेको कारण र आधार

क) .....

ख) .....

३. संलग्न कागजात

क) विरही काठमाडौं महानगरपालिकाको कार्यालयका प्रमुखले माग गरेको सूचना उपलब्ध गराउन नसकेको भनी निर्णय गरेको निर्णयको प्रतिलिपि ।

माथि लेखिएको बखतमा ठिक सँचो हो, हुँदा उहाँ अप्ठ्यारोमा मलाई बुझाउनु ।

पुनरावेदक

नाम:-

ठेगाना:-

फोन नं:-

इमेल:-

इति सम्बोध २०..... साल..... मङ्सिर..... गते रोज ..... शुभम्

१४. आवश्यक कुरा सच्याई वा सबै ठीक छ भने अन्तिममा दुईवटा बटन Preview र Make Appeal to NIC रहेका छन्, preview क्लिक गरि पुनरावेदन हेर्न वा प्रिन्ट गर्न सक्नु हुनेछ,
१५. Make Appeal to NIC क्लिक गरि राष्ट्रिय सूचना आयोग समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नुहुनेछ
१६. तपाइले गर्नु भएका Appeal हरु दाहिने साइडबारमा भएको Appeal भित्र My Appeals मा गएर हेर्न सकिनेछ